

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת דוד אמסלם

פ/25/2844

הצעת חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון – חסינות בפני דין פלילי),

התשפ"ג–2023

1. החלפת סעיף 4 בחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א–1951¹ (להלן – החוק העיקרי), במקום סעיף 4 יבוא :

4. (א) חבר הכנסת לא יועמד לדין פלילי בשל פלילי אשמה על עבירה שנעברה בזמן היותו חבר הכנסת או לפני שהיה לחבר הכנסת, אלא לאחר שניטלה ממנו החסינות לגבי האשמה הנידונה.

(ב) חבר הכנסת שניטלה ממנו החסינות לגבי אשמה מסוימת, דינו, לכל הכרוך באותה אשמה, כדין כל אדם.

(ג) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על העבירות המפורטות להלן ודינו של חבר הכנסת לעניין עבירות אלה כדין כל אדם :

(1) עבירת תעבורה כהגדרתה בסעיף 1 לפקודת התעבורה²;

(2) עבירה שנקבעה כעבירת קנס לפי כל חיקוק;

(3) עבירה מינהלית שדינה קנס מינהלי קצוב.

¹ ס"ח התשי"א, עמ' 228.
² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

(ד) היתה אשמה פלילית תלויה ועומדת כנגד אדם ביום היותו לחבר הכנסת, יופסקו בו כל ההליכים המשפטיים באותה אשמה, ולא ימשיכו בהם כל עוד לא ניטלה ממנו החסינות לגבי אותה אשמה."

2. תיקון סעיף 13 בסעיף 13 לחוק העיקרי –

(1) בכותרת השוליים, במקום "קביעת חסינות ונטילת חסינות" יבוא "נטילת חסינות";

(2) בסעיף קטן (א), במקום הקטע החל במילים "לקבוע שלחבר הכנסת" עד המילים "היותו חבר הכנסת" יבוא "ליטול מחבר הכנסת את החסינות לגבי אשמה מסוימת";

(3) בסעיף קטן (ב), במקום "2 או 3" יבוא "2, 3, 4(א) או (ד)";

(4) בסעיף קטן (ג), המילים "או לפי סעיף 4(א)(3)" – יימחקו;

(5) בסעיף קטן (ג1), במקום הקטע החל במילים "לקבוע כי" עד המילים "ליטול ממנו" יבוא "ליטול מחבר הכנסת";

(6) בסעיף קטן (ד), המילים "או לקבוע שתהיה לו חסינות בפני דין פלילי" – יימחקו;

(7) בסעיפים קטנים (ה) ו-(ו), בכל מקום, המילים "או על קביעת חסינות בפני דין פלילי" – יימחקו.

3. תיקון חוק הכנסת

בחוק הכנסת, התשנ"ד–1994³, בסעיף 7(א)(1), במקום "אם מסר היועץ המשפטי לממשלה עותק של כתב אישום נגדו כאמור בסעיף 4(א) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א–1951" יבוא "אם ביקש היועץ המשפטי לממשלה ליטול את חסינותו", ובמקום "קבעה הכנסת כי תהיה לו חסינות בפני דין פלילי כאמור בסעיפים 4 ו-13 לחוק האמור" יבוא "ניטלה חסינותו".

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א–1951 (להלן – חוק החסינות) קבע בנוסחו המקורי כי חבר הכנסת לא יועמד לדין פלילי בשל אשמה שנעברה בזמן היותו חבר הכנסת או לפני שהיה

³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 140.

לחבר הכנסת, אלא לאחר שניטלה ממנו החסינות לגבי האשמה הנידונה. בהתאם לסעיף האמור, לצורך הסרת חסינות מחבר הכנסת היה על היועץ המשפטי לממשלה להגיש בקשה בעניין זה לוועדת הכנסת והצעת הוועדה בדבר הסרת החסינות הובאה לאישור מליאת הכנסת.

בשנת 2005 תוקן חוק החסינות בהקשר זה. על פי התיקון האמור, כתב אישום נגד חבר הכנסת מוגש באישור היועץ המשפטי לממשלה, שמוסר עותק מכתב האישום לחבר הכנסת, ליושב ראש הכנסת וליושב ראש ועדת הכנסת. לאחר מסירת כתב האישום כאמור, רשאי חבר הכנסת בתוך 30 ימים לבקש שהכנסת, לפי הצעת ועדת הכנסת, תקבע כי תהיה לו חסינות בפני דין פלילי לגבי האשמה שבכתב האישום בשל אחת או יותר מהעילות הקבועות בחוק.

מוצע להשיב את המצב המשפטי שהיה קיים טרם תיקון החוק בשנת 2005 ולקבוע כי לצורך הגשת כתב אישום נגד חבר הכנסת יהיה צורך בהסרת החסינות על ידי הכנסת, על פי הצעת ועדת הכנסת. הצעת חוק דומה בעיקרה הונחה על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת מכלוף מיקי זוהר (פ/20/5758).

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים ואחת על ידי חבר הכנסת מכלוף מיקי זוהר (פ/21/201), על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת דוד אמסלם (פ/24/2672) ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת בצלאל סמוטריץ' וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/1054). הצעת החוק זהה לפ/24/2672 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ז באדר התשפ"ג (20.03.2023)